



10.11.2025

Valtioneuvoston päätös EU:n ennallistamisasetuksen mukaisesta kansallisesta ennallistamissuunnitelmasta

Sisällys

1	Johdanto	2
2	Taustaa	2
2.1.	EU:n biodiversiteettistrategia	2
2.2.	Petteri Orpon hallitusohjelma	2
3	Kansalliset poikkeukset tavoitteisiin? Tuleeko tähän kohtaan? vai artiklakohtaiseen jaotteluun	2
3.1.	Kansalliset poikkeukset ennallistamisasetuksen tavoitteisiin	2
4	Artiklakohtaiset kansalliset päätökset? tms	3
4.1.	Maa- ja sisävesiluontotyytit ja lajit	3
4.2.	Meriluonto	3
4.3.	Kaupunkiympäristöt	3
4.3.1.	Kaupunkiekosysteemien rajaus	3
4.4.	Maatalousympäristöt ja pölyttäjäkannat	3
4.5.	Metsäluonto	3
4.6.	Jokiasteet	3
5	Toimenpiteet	4
6	Heikentämättömyysveloitteen toimeenpano ja joustava soveltaminen	4
7	Kansallisen ennallistamissuunnitelman valmisteluprosessi	4
8	Kuuleminen ja lausuntokierros	4
9	Ennallistamissuunnitelman vaikutukset	4
9.1.	Luonto- ja muuhun ympäristöön kohdistuvat vaikutukset (SOVA tiivistelmä)	4
9.2.	Taloudelliset vaikutukset	4
9.3.	Vaikutukset viranomaisten toimintaan	4
10	Ennallistamissuunnitelman seuranta ja raportointi Euroopan komissiolle	4
11	Ennallistamissuunnitelman toteuttaminen, rahoitus ja päivittäminen	4
12	Ennallistamissuunnitelman hyväksyminen ja muutoksenhaku	4
	Liitteet	4
	Liite 1 – EU-formaatti (word-lomakkeet)	5
	Liite 2 – Taulukko luontotyyppien pinta-ala ja tilatiedoista (tähän ennallistettavat ja palautettavat pinta-alat + luontotyyppikohtaisia toimenpiteitä) art 4 ja 5 VAI TULEEKO JO TEKSTIIN?	5
	Liite 3 – SOVA	5
	Liite 4 – Kaupunkiympäristöjen tarkastelualueet (tarvitaanko liite?)	5



1 Johdanto

EU-maat hyväksyivät vuonna 2020 EU:n biodiversiteettistrategian, jonka tavoitteena on pysäyttää luontokato ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys myönteiseksi vuoteen 2030 mennessä. EU:n ennallistamisasetus toimeenpanee EU:n biodiversiteettistrategiaa ja pyrkii osaltaan pysäyttämään luontokadon etenemistä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus luonnon ennallistamisesta (EU) 2024/1991 julkaistiin 29.7.2024 ja se tuli voimaan 18.8.2024.

Asetuksen toimeenpanoa varten jäsenmaiden tulee laatia kansallinen ennallistamissuunnitelma ja toteuttaa tarvittavat esiselvitykset ja vaikutusarviot niiden ennallistamistoimenpiteiden määrittämiseksi, jotka ovat tarpeen asetuksen 4–13 artiklassa säädettyjen ennallistamistavoitteiden saavuttamiseksi sekä unionin yleisten tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi ottaen huomioon uusin tieteellinen näyttö. Ennallistamissuunnitelmassa tulee tunnistaa synergiat muun muassa ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja siihen sopeutumisen kanssa sekä olemassa olevan linkittyvän lainsäädännön toimeenpanon kanssa. Suunnitelmassa pitää myös tunnistaa asetuksen tavoitteiden kannalta ristiriitaiset kannustimet.

Jäsenvaltion tulee esittää valmis ennallistamissuunnitelma komissiolle kaksi vuotta asetuksen voimaan astumisen jälkeen, eli 1.9.2026. Suunnitelma toimitetaan komissiolle tätä tarkoitusta varten laaditulla lomakkeella toimeenpanosäädöksen **XX/XX** mukaisesti. Komissio arvioi kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnoksen kuuden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Komissio toimii kyseistä arviointia tehdessään tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltion kanssa. Jäsenvaltion on otettava komission mahdolliset havainnot huomioon lopullisessa kansallisessa ennallistamissuunnitelmassaan. Jäsenvaltion on viimeisteltävä, julkaistava ja toimitettava komissiolle kansallinen ennallistamissuunnitelmansa kuuden kuukauden kuluessa komission havaintojen vastaanottamisesta.

2 Taustaa

2.1. EU:n biodiversiteettistrategia

2.2. Petteri Orpon hallitusohjelma

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteena on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen Suomessa osana kestävää talouspolitiikkaa sekä vastata luontopolitiikallaan kansainvälisiin sitoumuksiin (Valtioneuvosto 2023). Hallitus suojelee jäljellä olevat kansalliset kriteerit täyttävät valtion luonnontilaiset, vanhat metsät. Yksityismailla metsäkohteiden suojelua jatketaan vapaaehtoisuuteen perustuen.

Hallitus suojelee Suomen vesistöjä ja etenkin haavoittuvaa Saaristomerta. Hallitus edistää vesistöjen parempaa ekologista tilaa sisävesistöissä ja merialueilla ja parantaa vaelluskalojen elinolosuhteita muun muassa ennallistamalla virtavesiä. Hallitus jatkaa METSO-, Helmi-, NOUSU- ja vesiensuojelun tehostamisohjelmia sekä käynnistää vapaaehtoisen suojelun myös meriluonnolle.

3 Kansalliset poikkeukset tavoitteisiin? Tuleeko tähän kohtaan? vai artiklakohtaiseen jaotteluun

3.1. Kansalliset poikkeukset ennallistamisasetuksen tavoitteisiin



4 Artiklakohtaiset kansalliset päätökset? tms

4.1. Maa- ja sisävesiluontotyytit ja lajit

Taulukko: FRA:t, ennallistamistarve, palauttamistarve, eli word-lomakkeelle syötetyt tiedot taulukossa.

Vuoden 2030 ennallistamistavoitteen täyttäminen (mistä luontotyypeistä/ luontotyyppiryhmistä 30 % ennallistamistavoite koostuu)

Vuoden 2030 palauttamistavoite 2030 mennessä (mitä luontotyyppien palautetaan 2030 mennessä)

4.2. Meriluonto

Taulukko: FRA:t, ennallistamistarve, palauttamistarve? (luontotyyppiryhmittäin)

Vuoden 2030 ennallistamistavoitteen täyttäminen (mistä luontotyypeistä 30 % ennallistamistavoite koostuu)

Vuoden 2030 palauttamistavoite 2030 mennessä (mitä luontotyyppien palautetaan 2030 mennessä)

4.3. Kaupunkiympäristöt

4.3.1. Kaupunkiekosysteemien raja

Muuta?

4.4. Maatalousympäristöt ja pölyttäjäkannat

Valitut indikaattorit

Turvemaan määrittely

Turvemaiden vettämistavoitteen saavuttaminen 2030 mennessä

4.5. Metsäluonto

Valitut indikaattorit

Jotain muuta?

4.6. Joki

Vapautettavat kilometrit?



5 Kansallinen päätös toimenpidekokonaisuuksista

Millä tasolla kirjataan tähän? Uudet lisäiset toimenpiteet? Mikä on suhde C-osan ja tämän välillä? Tähän ei varmaankakaan kaikkea, mitä C-osaan tulee, koska osa on aika spesifejä toimenpiteitä.

Yksi toimenpide voi kohdistua useaan ekosysteemiin ja vaikuttaa monien artikloiden tavoitteisiin. Oltaisiinko tässä ohjelmatasolla? Eli Helmi, METSO, metsän hoidon suositukset, Vesien ja merenhoidon suunnitelmat, CAP, lainsäädäntömuutokset jne... Kirjattaisiinko tähän se, mitä uutta näihin tuodaan? Esimerkkitoimenpide 1: Helmi-elin ympäristöohjelman laajentaminen. Kuvaus toimenpiteestä ja sen kytkennöistä artikloiden mukaisiin tavoitteisiin ja luontotyypeihin.

Sovitetaan tähän yhteen eri ryhmistä nousevia toimenpiteitä suurten kokonaisuuksien alle.

6 Heikentämättömyysvelvoitteen toimeenpano ja joustava soveltaminen

7 Kansallisen ennallistamissuunnitelman valmisteluprosessi

8 Kuuleminen ja lausuntokierros

9 Ennallistamissuunnitelman vaikutukset

9.1. Luonto- ja muuhun ympäristöön kohdistuvat vaikutukset (SOVA tiivistelmä)

9.2. Taloudelliset vaikutukset

9.3. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

10 Ennallistamissuunnitelman seuranta ja raportointi Euroopan komissiolle

11 Ennallistamissuunnitelman toteuttaminen, rahoitus ja päivittäminen

12 Ennallistamissuunnitelman hyväksyminen ja muutoksenhaku

Liitteet



Liite 1 – EU-formaatti (word-lomakkeet)

Liite 2 – Taulukko luontotyyppien pinta-ala ja tilatiedoista (tähän ennallistettavat ja palautettavat pinta-alat + luontotyyppikohtaisia toimenpiteitä) art 4 ja 5 VAI TULEEKO JO TEKSTIIN?

Liite 3 – SOVA

Liite 4 – Kaupunkiympäristöjen tarkastelualueet (tarvitaanko liite?)

Vesiesteet?